

ПВНЗ УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА
Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

ТУРИСТИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО
СИЛЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
Спеціальність	242 «Туризм»
Освітній рівень перший	<u>(бакалаврський)</u>
Освітня програма	Економіка та організація туристичної діяльності
Вид дисципліни	<u>базова</u>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<u>українська</u>

Івано-Франківськ
2020/2021

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри Туризму та готельно-ресторанної справи
Протокол № 1 від 28.08.2020 р.

Розробник:

Жирак Людмила Михайлівна, старший викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

Контактний телефон викладача		+380992616667 +380961221663	
Жирак Людмила Михайлівна			
e-mail	liudmyla.zhyrak@ukd.edu.ua		
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи (2 поверх УКД)		
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/		

**Лист оновлення та перезатвердження робочої програми
навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта освітньої програми
2020-2021	28.08.2020	1		

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна «Туристичне краєзнавство» є однією з пріоритетних фахових дисциплін для студентів спеціальності «Туризм», оскільки знання та навички, які отримують студенти при вивченні цієї дисципліни є необхідними в їхній подальшій роботі.

Дисципліна туристичне краєзнавство є підґрунтям для вивчення подальших практично орієнтованих навчальних дисциплін, таких як «Технологія туристичної діяльності», «Організація в'їзного туризму», «Організація екскурсійної діяльності», які, власне, передбачають формування та реалізацію турів та екскурсій на основі тих знань та вмій, які студент отримує в процесі вивчення курсу «Туристичне краєзнавство».

Дисципліна «Туристичне краєзнавство» в буквальному розумінні означає «знати свій край з точки зору туризму» і передбачає комплексний підхід до вивчення туристичного потенціалу рідного краю. Для того, щоб майбутній фахівець в галузі туризму (менеджер, гід-екскурсовод тощо) зміг розробити, організувати, реалізувати тур/екскурсію, надати інформацію про туристичні об'єкти в даному турі, зацікавити потенційного туриста, розповісти традиції, звичаї, гастрономічні, діалектні, культурні особливості певного краю, він повинен володіти знаннями про туристичний потенціал цієї території і вміти реалізовувати ці знання на практиці.

Коротка інформація про дисципліну

Дисципліна «Туристичне краєзнавство» є нормативною у бакалаврській програмі спеціальності 242 «Туризм» для освітньої програми «Міжнародний туризм», яка викладається у II семестрі обсягом в 6 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).

Тривалість курсу: обсяг курсу 180 год., самостійних 90 год., аудиторних 60 год., ПК – 30 год.

Мета та цілі курсу

Мета вивчення курсу «Туристичне краєзнавство» передбачає формування у студентів знань туристичного потенціалу рідного краю та їх подальшого використання в професійній діяльності.

Цілі курсу:

- вивчення ролі і значення туристичного краєзнавства в професійній діяльності фахівця в галузі туризму;
- вивчення природно-ресурсного та історико-культурного потенціалу Карпатського регіону;
- ознайомлення з культурними, етнографічними, гастрономічними, мовними та іншими особливостями рідного краю;
- аналіз туристичних програм, маршрутів, турів внутрішнього туризму;
- розробка власних туристичних маршрутів на основі отриманих знань.

**Професійні компетентності, яких набувають студенти внаслідок
вивчення навчальної дисципліни**

Код компетентності	Назва компетентності	Результати навчання
К 17	Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій	Студент вмітиме комплексно аналізувати туристичний потенціал окремих територій (історико-культурні, природно-рекреаційні, етнографічні, гастрономічні, культурні особливості тощо) з метою виокремлення найбільш привабливих для потенційного туриста об'єктів і їх подальшого включення в туристичні програми
К 16	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	На основі здобутих знань туристично-рекреаційного потенціалу рідного краю, майбутній фахівець туризму буде вміти розробляти та реалізовувати тури внутрішнього та в'їзного (incoming) туризму
К 19	Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів	Розвиток внутрішнього та в'їзного туризму (акцент на території Карпатського регіону, який є потенційно одним з найпривабливіших та перспективних), популяризація серед населення відпочинку в Україні та формування власного якісного, конкурентоспроможного туристичного продукту

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	2	
Семестр	3	
Кількість кредитів ECTS	6	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	30 (в годинах)
	семінари	30 (в годинах)
Самостійна робота		
Форма підсумкового контролю	Екзамен	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Історія туризму	Технологія туристичної діяльності
Вступ до фаху	Організація в'їзного туризму
	Організація екскурсійної діяльності
	Географія туризму
	Організація сільського зеленого туризму

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Туристичне краєзнавство та його роль в професійній підготовці фахівця в галузі туризму.

Об'єкт і предмет туристичного краєзнавства. Функції та методи дослідження національного краєзнавства. Форми краєзнавства і види організації краєзнавчого руху. Історичні аспекти розвитку туристичного краєзнавства в Україні. Розвиток туристичного краєзнавства в Галичині.

Тема 2. Карпати – край туризму.

Географічне положення Карпат. Територіальні межі Карпатського регіону. Флора і фауна Карпат. Природоохоронні території Карпат. Перспективні напрямки туризму в Карпатах. Гідрологічна мережа Карпат. Озера і водоспади Карпат.

Тема 3. Туристично-краєзнавчий потенціал Івано-Франківської області.

Природно-ресурсний потенціал Івано-Франківської області. Історико-культурні ресурси Прикарпаття. Івано-Франківськ – туристичне обличчя Прикарпаття.

Тема 4. Туристично-краєзнавчий потенціал Закарпатської області.

Природно-ресурсний потенціал Закарпатської області. Історико-культурні ресурси Закарпаття. Діалектні, культурні особливості Закарпатського краю.

Тема 5. Туристично-краєзнавчий потенціал Львівської області.

Природно-ресурсний потенціал Львівської області. Історико-культурні ресурси Львівщини. Діалектні, культурні особливості Львівщини.

Тема 6. Туристично-краєзнавчий потенціал Чернівецької області.

Природно-ресурсний потенціал Чернівецької області. Історико-культурні ресурси Чернівецької області. Буковина. Діалектні, культурні особливості Буковини.

Тема 7. Курортна система Карпатського краю

Класифікація курортів. Курортна система Карпат. Гірськолижні курорти Карпат. Бальнеологічні курорти. Спа-курорти Карпат. Курорти з змішаними лікувальними факторами.

Тема 8. Етнографічні особливості Карпат.

Гуцульщина. Бойківщина. Лемки. Покутяни. Етнографічний район Опілля.

Тема 9. Національна кухня населення Карпатського регіону.

Гастрономічні особливості населення Карпат. Традиційні страви. Гастрономічні туристичні маршрути. Гастрономічні фестивалі. Галицька, буковинська, закарпатська, бойківська кухня.

Тема 10. Народне мистецтво Карпат.

Традиційний одяг населення Карпат. Фестивальне життя. Майстер-класи. Традиції, звичаї Карпатського краю. Музейне коло Карпат.

Тема 11. Туристичні маршрути Карпат.

Пропозиція туристичних маршрутів територією Карпатського краю. Маркування туристичних маршрутів. Основи розробки туристичних маршрутів. Підбір туристичних об'єктів.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
лекції		практичні	семінарські	Індивід. самостійна робота	
Тема 1. Туристичне краєзнавство та його роль в професійній підготовці фахівця в галузі туризму.	10	2		2	6
Тема 2. Карпати - край туризму	16	4		2	10
Тема 3. Туристично-краєзнавчий потенціал Івано-Франківської області	18	4		4	10
Тема 4. Туристично-краєзнавчий потенціал Закарпатської області	16	4		2	10
Тема 5. Туристично-краєзнавчий потенціал Львівської області	14	2		2	10
Тема 6. Туристично-краєзнавчий потенціал Чернівецької області	12	2		2	8
Тема 7. Курортна система Карпатського краю	12	2		4	6
Тема 8. Етнографічні особливості Карпат	12	2		4	6
Тема 9. Національна кухня населення Карпатського регіону	16	4		4	8
Тема 10. Народне мистецтво Карпатського краю	10	2		2	6
Тема 11. Туристичні маршрути Карпатського регіону.	14	2		2	10
Разом	150	30		30	90

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шкала оцінювання знань студентів: національна та ECTS

Шкала в балах	Національна шкала	Шкала ЄКТС
90-100 балів	5 «відмінно»	A
83-89 балів	4 «дуже добре»	B
76-82 бали	4 «добре»	C
68-75 бали	3 «задовільно»	D
60-67 бали	3 «достатньо»	E
35-59 балів	2 «незадовільно»	FX
1-34 бали	2 «неприйнятно»	F

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

При вивченні курсу «Туристичне краєзнавство» основний акцент мною, як викладача, буде зроблено на практичний підхід до вивчення дисципліни, і включатиме:

- теоретичне вивчення туристичного потенціалу Карпатського регіону (виокремлення саме тих об'єктів, які є цікавими для туристів при формуванні туристичних маршрутів, їх опис та характеристика, вивчення гастрономічних, культурних, діалектних особливостей областей регіону), розташування туристичних об'єктів на карті (при формуванні турів фахівець з туризму має володіти інформацією про відстані між туристичними об'єктами, заклади розміщення і харчування по маршруту, логістика туру тощо);
- перегляд фото, відео матеріалів, презентаційних проєктів тощо, що дасть можливість віртуально ознайомитись з туристичними об'єктами, що вивчаються;
- ознайомлення з існуючими та розробка авторських туристичних маршрутів з використанням знань про вивчені туристичні об'єкти.

Форма проведення занять. Вивчення курсу передбачає проведення лекцій-презентацій з використанням мультимедійних технологій та відеоматеріалів, багатим ілюстративним матеріалом, семінарських занять, проведення вікторин, краєзнавчих ігор, загадок тощо, для урізноманітнення та полегшення вивчення матеріалу, а також проведення виїзних форм занять (екскурсії, прогулянки та ін.) з метою практичного реального ознайомлення з туристичним потенціалом краю, що вивчається).

Важливою є практична робота студента при підготовці до семінарських занять, пошук актуальної інформації як в друкованих наукових виданнях, так і в інтернет-ресурсах, туристичних порталах, туристичних інформаційних центрах.

Вивчення дисципліни закінчується підсумковим іспитом у формі тестів.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Під час вивчення курсу «Туристичне краєзнавство» студент поринає у віртуальний туристичний світ рідного краю. **Вивчення дисципліни має практичний характер!** Вся інформація підібрана таким чином, щоб після вивчення курсу студент володів комплексними знаннями і міг в реальності формувати якісний туристичний продукт.

Пріоритетним для викладача є **знання**, які здобуде студент не формально, а **реально**. Саме тому, відпрацювання пропущених занять відбувається в усній формі шляхом опитування, що дасть можливість викладачу оцінити наскільки студент володіє матеріалом. **Враховуючи той факт, що спеціальність «Туризм» передбачає постійне спілкування з потенційними клієнтами, вміння формувати та висловлювати думку є одним з найважливіших завдань.**

Рекомендована література:

Базова:

1. Бейдик О. О. Рекреаційні ресурси України: навч. пос. – 2-ге видання перероб. і доповн. Київ: Альтерпрес. 2010. 404 с.
2. Географія туризму: Конспект лекцій для студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм» денної та заочної форм навчання / укладач М.І. Лепкий. Луцьк: Луцький НТУ. 2015. 96 с.
3. Краєзнавство в Україні: сучасний стан і перспективи: наук. збірник. Київ: Академія, 2003. 232 с.
4. Любіцева О. О. Туристичні ресурси України: навч. пос. / О. О. Любіцева, Є. В. Панкова, В. І. Стафійчук. Київ: Альтерпрес. 2007. 369 с.
5. Маланюк Т. З. Краєзнавство і туризм: навч. посібник Івано-Франківськ: СПД І.О.Іванців. 2010. 200с.
6. Панкова Є. В. Туризм і краєзнавство. Навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2003. 352 с.
7. Петранівський В.Л., Рутинський М.Й. Туристичне краєзнавство: навч. посібник. Київ: Знання. 2006. 575 с.
8. Туристичне намисто України. Атлас / ДНВП "Картографія", Укргеодезкартографія. Київ: ДНВП "Картографія", 2011. 136 с.

Допоміжна:

1. Барвіста Буковина. Горизонти цільового туризму [Текст] / Бузинський М. Д., Никирса М. Д., Коржик В. П., Бучко, Ж. І.; [літ. ред. В. Бузинська] ; [фотогр.: Д. Никирса [та ін.]. Чернівці: Прут. 2009. 152 с.
2. Буковина туристична [Текст]: путівник / упоряд. П. М. Брижак [та ін.]. - Київ: Світ успіху. 2005. 215 с.
3. Галичина [Текст]: путівник / [авт.-упоряд. В. Грицеляк]. Львів: Карти і Атласи. 2011.192 с.
4. Еколого-туристичні шляхи Львівщини [Текст] / [Матолич Б. М., Ковальчук О. З., Кобак Т. І., Лабай І. ; ред. Матолич Б. М. ; пер. Шопа І. В. та ін.] ; Держ. упр. охорони навколиш. природ. середовища в Львів. обл. - Л. : [Лукашук В. С.]. 2010. 115 с.
5. Закарпаття – сплануй і подорожуй [Текст]: туристичний путівник / фото М. Левинець [та ін.].Ужгород: Ліра. 2003. 120 с.
6. Західна Україна. Відпочивай активно! [Текст] : екстрим, мандрівки, відпочинок : [путівник] / [В. Кобилюк та ін.; відп. ред. О. Ю. Каширіна]. 2-ге вид., випр., переробл. Харків: АССА. 2012. 223 с.
7. Закарпаття туристичне [Текст]: путівник по регіону / І. С. Пустиннікова. Х. : Біблекс, 2008. - 304 с.

8. Івано-Франківськ [Текст] = Ivano-Frankivsk: безальтернат. мистец. путівник / [упоряд. М. Джичка; тексти: Н. Голомідова та ін.]. Івано-Франківськ: Молодіж. Мистец. Формація «Форумс». 2012. 207 с.
9. Мандрівки Львівщиною [Текст]: екскурсійні маршрути / упоряд. Л. Солтис ; ред. А. Федуна ; Головне управління освіти і науки Львівської обласної держ. адміністрації, Львівський обласний центр краєзнавства, екскурсій і туризму учнівської молоді. Львів. 2006. 130 с.
10. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія / Н.В.Фоменко. Київ: Центр навчальної літератури. 2007. 312 с.

Інтернет-ресурси

1. Відомі курорти Закарпаття. URL: <https://sanatorii-zakarattia.com/ua/bloh/vdom-kurorti-zakarattja/>
2. Замки й фортеці Західної України. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=vHUWJiPr1J>
3. Клуб Галицької кухні. URL: http://www.gcc.in.ua/uk/library/galycky_i_smakopys/
4. Карпатська спадщина. URL: <http://carpathian-heritage.org.ua/ua/>
5. Смачна Бойківщина. URL: https://vidviday.ua/blog/smachna_bojkivshchyna/
6. Українські Карпати. URL: <https://geografiamozil2.jimdofree.com/>